No. 52. ZATURDAG 24 December 1864. VIJFDE JAARGANG.

SUMATRA-COURANT

NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

HOOFD-BUREAU te **Padang** bij *van Zadelhoff & Fabritius.* Agenten: te **Batavia**, *H. M. van Dorp*, te **Samarang**, *J. C. Morel*, te **Makassar**, *K. Sutherland* en te **Amsterdam**, *J. Noordendorp.*

Prijs per halfjaar voor PADANG . . . f 7.50.
„ „ „ SUMATRA . . „ 10.00.
„ „ „ JAVA . . . . „ 12.50.
„ „ „ NEDERLAND „ 15.00.

Deze Courant verschijnt elke week, des *ZATURDAGS* voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is f 1.— voor 10 woorden
Bij herhaling betaalt men de helft.
Behalve het Zegel voor den Lande
Brieven franco.

Fransche Brieven.

(*Vervolg.*)

Zal Florence de uitverkorene stad zijn? Het traktaat zwijgt op dat punt. Het parlement zal dat beslissen, tenzij er eene geheime verbindtenis moog bestaan, die de oude hoofdstad van Toscane aanwijst, uitgezonderd Turijn kiezen alle steden van Italie de conventie goed. Milaan, Sicilie en Napels hebben hare adhesie gezonden; talrijke vergaderingen, zamengesteld uit mannen van de verschillende partijen, hebben de conventie goedgekeurd. Maar deze goedkeuring wijst op Rome, als het doel, waarop thans meer dan ooit de begeerten der Italianen moeten gerigt zijn In de meeting te Milaan is gezegd: »De conventie is eene merkbare vordering in de wedergeboorte van Italie; zij opent den weg tot de verwezenlijking van het programma, *dat niet buiten Rome kan verruld worden.*" Te Napels heeft men evenzoo gesproken, meer dan ooit sprak men daar met kracht van *het regt van Italie* op Rome en Venetie. — In de Napolitaansche vergadering heeft zich een opmerkenswaardig feit voorgedaan, alle partijen waren vertegenwoordigd en voor de eerste maal hebben zij hunne haat laten varen. Dat feit bewijst misschien dat Napels de hoop niet verloren heeft *voorloopig* de hoofdstad te worden en het dus van Florence te winnen De Napolitaansche gedeputeerden zijn talrijk; de Piemontezen dragen Florence een kwaad hart toe. Te Napels heeft men een tal gebouwen en paleizen, die ministerie, parlementen en koninklijke residentie, kunnen zijn. Maar — Napels ligt niet op een centraal punt. — Die geheime hoop heeft misschien veel deel gehad aan de werende hartelijkheid, die de meest onverzoenlijke tegenpartijen op een oogenblik heeft vereenigd. — Die eensgezindheid in Italie is vreemd Het is duidelijk, dat allen de conventie beschouwen als eene daad van vijandschap tegen den Paus. De telegram van Drouin de Lhuys aan de Sarteges schijnt die meening te wettigen De minister van Buitenlandsche zaken stapelt onder den beschaafdsten en eerbiedigsten vorm alle grieven op een, die het Fransche Gouvernement tegen den heiligen staat heeft. Hij blijft stilstaan op het verschil der beginselen, waarop de beide Gouvernementen berusten, hij brengt in herinnering de onafhankelijke conflicten, die er plaats hebben tusschen het bezettingscorps en de pauselijke autoriteiten, en met bitterheid verklaart hij eindelijk, dat eene voortduring van het bezet houden van Rome, het fransche Gouvernement zou doen deelen in de verantwoordelijkheid van daden, die het afkeurt — Wanneer men dat diplomatieke stuk leest, zegt men onwillekeurig, dat Frankrijk niet langer wil medewerken aan het voortbestaan van een Gouvernement als het pauselijke Hoe het zij, de Italianen zeggen dat de ontruiming de teruggave van Rome is aan de Romeinen. Het pauselijke gouvernement zal van dat oogenblik in den gewonen toestand komen van elk ander gouvernement. Zij, die door dat gouvernement geregeerd worden, zullen ontevreden worden. De paus, die zich niet weet te doen beminnen, zal niet de middelen bezitten om door vrees te regeeren. Van dat oogenblik zullen de Romeinen een bestuur verjagen, dat hun hatelijk is. Het Fransche Gouvernement zal dan evenmin de wapens opvatten, om de Romeinen weder onder de gehoorzaamheid van den Paus te brengen, als dat Gouvernement ze heeft opgevat om de Toscanen en de Napolitanen weder te onderwerpen van de Bourbons en aan de Habsburgs.

Ongelukkig komt er in den telegram van Drouin de Lhuijs aan de Malaret eene zinsnede voor, die de geologische redeneeringen der Italianen een weinig in de war brengt: »De behoorlijke en opregte uitvoering van de conventie wordt gewaarborgd door de onderteekening van Frankrijk." Voorzeker de heilige stoel kan niet op den steun van eenige mogendheid rekenen. De Paus moge een garnizoen aan Spanje of aan Oostenrijk vragen, het is zeker, dat Spanje zich niet zal wagen aan een oorlog met Italie. Wat Oostenrijk betreft, dat rijk heeft reeds genoeg te doen. Eene vreemde magt te hulp te roepen na het vertrek der Fransche soldaten, is voor den Paus het zekerste middel om zijne wereldlijke magt te verliezen.

Victor Emmanuel heeft berouw: hij is treurig en bleek en draagt op zijn gelaat de teekenen der ontroering, veroozaakt door de smartelijke gebeurtenissen, die zijne hoofdstad in rep en roer hebben gebragt. Het woord van Antonelli komt hem voortdurend in de gedachten; »Er kleeft reeds bloed aan uwe con-

ventie. Men zegt, dat hij er naar verlangt om als eenvoudig burger van Turijn te leven.

Soldaat boven al, heeft hij, van het oogenblik af dat de Italiaansche kwestie het slagveld verlaten heeft en op diplomatiek en parlementair terrein is gekomen, zijn rol als geeindigd beschouwd. De kroon van Italie is voor zijn hoofd een te zware last geworden en hij zou haar gaarne op het hoofd van zijn zoon plaatsen. Dat is niet alleen een verlangen, 't is reeds een plan en het overhaaste vertrek van prins Humbert naar Italie staat er meê in verband; men moet zich dus voorbereiden op den troons-afstand van Victor Emmanuel.

Oostenrijk ziet in de Conventie niets dan bedreigingen tegen zich-zelf. Wanneer het nu maar zeker was van den steun van Pruissen, maar de innige alliantie tusschen die beide mogendheden is vrij wat verkoeld. v. Bismarck heeft aan het Weener-Cabinet geantwoord, dat de Venetiaansche kwestie geene binnenlandsche kwestie is en dat hij alleen de hulp van Pruissen kan waarborgen in geval van een inwendigen opstand. Oostenrijk staat dus alleen: er blijft nu niets over dan gehoor te geven aan de aansporing van Lord Clarendon om het koningrijk Italië te erkennen. Wanneer Oostenrijk tot die erkenning zal besluiten, zal het ongetwijfeld te laat zijn.

Arm Denemarken! Het won tijd, stelde den definitieven vrede uit van het eene oogenblik tot het andere! — Het wachtte van dag tot dag eene ongehoopte hulp uit een Europeesch conflict; geen conflict, geene hulp, en zijne overwinnaars zijn meêdoogenloos. Zij putten Jutland uit, ruïneeren en vervolgen de bewoners. De laatste instructien, uit Kopenhagen aan de Deensche gevolmagtigden gezonden, zijn zoo vredelievend, dat men het als zeker kan aannemen dat de vrede op handen is.

En Spanje? De gouden eeuw begint weêr te bloeijen in het Iberische Schiereiland: de ex koningin Christina bevindt zich in het Escuriaal: Geen verbanningen, geene drukpersprocessen meer! Men geeft zelfs aan de dagblad-uitgevers het geld terug, dat hun vroeger in den vorm van boeten ontnomen is. En die besluiten zijn geteekend door Narvaez; hij wordt oud, — wordt hij nu ook liberaal — neen, maar voorzigtig — en in dit geval staat voorzigtigheid gelijk met huichelarij. Het kabinet heeft behoeften aan eene meerderheid in het Parlement, de verkiezingen zullen eerlang plaats hebben en — men vangt geen vliegen met azijn!

In de Vereenigde Staten is allen aandacht gevestigd op de verkies-bewegingen, waardoor de oorlogsberigten de tweede plaats innemen. Sherman handelt krachtig tegen de geconfedereerden in de vallei der Shenondoah. Den 18 September heeft hij een confederaal corps verslagen, en heeft 2500 gevangenen en 6 stukken geschut genomen, terwijl hij het verslagen corps vervolgt tot Winchester, daarna tot Strasburg en het eindelijk bij Fister Hills nogmaals een zwaren slag toebrengt.

In Georgie versterkt Sherman zich in het verlateng Atlanta, de bewoners hebben bevel gekregen de stad te ontruimen, terwijl hun de vrijheid gelaten werd voor het Noorden of naar het Zuiden te trekken. Sherman heeft tot dezen harden maatregel moeten besluiten door de noodzakelijkheid om Atlanta tot een oorlogsplaats te maken.

Grant bevindt zich nog altijd voor Petersburg, tegelijk die stad en Richmond bedreigende. Hij heeft alle aanvallen der rebellen met kracht afgeslagen. Hij zal zich daar nog meer nestelen en heeft versterkingen gevraagd uit Carolina, uit Georgie en uit Mobile.

Het uur der reuzen worsteling nadert en dus reeds heeft de linker-vleugel van Grant zich in beweging gesteld naar Richmond.

(Wordt vervolgd.)

GODSDIENSTOEFENING.

Protestantsche Gemeente

ZONDAG 25 Dec. 1ste KERSDAG,

in de Nederduitsche taal.

MAANDAG 26 Dec. 2de KERSDAG,

geen Dienst.

ZATURDAG 31 Dec., OUDEJAARS-AVOND,

in de Nederduitsche taal.

R. C. Gemeente

ZONDAG 25 Dec. HOOGFEEST VAN KERSMIS,

de Eerste H. Dienst 's morgens ten $8^1/_2$ ure,

de Hoogdienst 's morgens ten 9 ure.

Lof des Avonds ten 5½ ure.

MAANDAG 26 Dec., 2de KERSDAG,

de Hoogdienst des morgens ten 9 ure.

Bij artikel 1 van het besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, van 9 November 1864, no. 45, is bepaald, dat tot het ontwerpen der verschillende verordeningen, voorschriften en modellen, die voorgeschreven of het uitvloeisel moeten zijn van de wet van 23 April 1864, regelende de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië, zal worden ingesteld eene kommissie, bestaande uit een president en drie leden en bijgestaan door eenen sekretaris;

zijnde bij artikel 2 van datzelfde besluit in die kommissie benoemd:

tot president, de direkteur van financiën;

tot leden:

A. Entering, laatstelijk direkteur der produkten en civiele magazijnen;

mr. T. H. der Kinderen, Gouvernements kommissaris tot het ontwerpen en voorstellen der wettelijke bepalingen, vereischt tot verdere regeling van het regtswezen in de bezittingen buiten Java en Madura; en

J. J. le Fèber, president der algemeene rekenkamer; met bepaling, dat gedurende deze kommissie het voorzitterschap der kamer zal worden waargenomen door het oudste lid;

tot sekretaris, de hoofd-kommies bij de algemeene rekenkamer R. W. C. J. van Waardenburg.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de klerk op het residentie-kantoor te Kediri, J. M. Dirksen.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den resident van Menado V. C. Happé, en aan den derden kommies op het residentie-kantoor te Soerabaija, T. Cars, Cz.

BENOEMD:

Tot raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië, de officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia, jhr. mr. C. J. van Heeckeren.

Tot sekretaris der residentie Wester afdeeling van Borneo, tevens vendumeester aldaar, J. van Slooten, laatst eerste kommies bij de direktie der produkten en civiele magazijnen, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

VERGUND:

De uitoefening van het beroep van landmeter aan R. H. van Os, eervol ontslagen ingenieur in de residentie Amboina.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie P. B. Bruijn van Rozenburg.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte aan den kapitein der infanterie J. T. F. Keuand.

Berigten van SUMATRA.

Padang, den 24 December 1864.

Dezer dagen werd door de Kamer van Koophandel en Nijverheid alhier, de ondervolgende Circulaire rondgezonden:

BATAVIA, 31 Oct. 1864.

»In het nieuwe handelstarief voor *Manilla* (voorkomende in de »*Overland China mail*« van 1 April 1863) komt eene bepaling voor, volgens welke voor voortbrengselen van *Europa* en andere landen ten Westen der *Kaap de Goede Hoop*, uit *Azië* of *Australië* aangevoerd, twee per cent hoogere regten zijn verschuldigd, dan bij aanvoer regtstreeks van de plaats van oorsprong, *behalve alleen bij aanvoer dier goederen uit Singapore*, als wanneer die verhooging slechts één ten honderd bedraagt.

Omtrent deze uitzondering ten gunste van den handel te *Singapore*, door den Minister van Koloniën, inlichtingen gevraagd zijnde, is daarvan het resultaat, dat het Spaansche Gouvernement, onder dagteekening van den 17 Junij jl., den Superintendent, gedelegeerde van Financiën voor de *Philippijnsche eilanden*, van de noodige bevelen heeft voorzien om de bedoelde gunstige uitzondering mede van toepassing te verklaren op aanvoeren uit *Nederlandsch-Indië*.

Ik heb de eer der Kamer van het vorenstaande mededeeling te doen, met beleefd verzoek den handel daarmede in wetenschap te willen stellen.«

De Directeur der Middelen en Domeinen,

[w. g.] W. H. DU CLOUX.

— Door het Bestuur der Rederijkerskamer SUMATRA, is dezer dagen als netto opbrengst der opvoering van het stuk: »*Joan Woutersz,*« aan den Gouverneur van Sum. Westkust overhandigd: eene som van f 775,65.

— Woensdag ochtend is alhier door den Assistent-Resident plegtstatig geïnstaleerd, de nieuw benoemde kapitein der Klingalezen, *Bapa-Doerie*.

— Gisteren vond alhier een voorval plaats, dat zich gelukkig ten beste geschikt heeft, doch zeer ernstige gevolgen had kunnen hebben:

De Niasser *Sie Djoka* wonende en bediende bij den heer *T.........* in de belantong, sloot zich gisteren op in zijne woning, na alvorens op een anderen Niasser te hebben geschoten, maar zonder hem te treffen. Hij verklaarde niet uit zijn schuilplaats te voorschijn te willen komen, en een elk neder te zullen schieten, die hem naderde.

Des middags, ongeveer 3 uren, ging de Penghoe loe Nias, door 2 policiedienaren vergezeld, derwaarts om hem op zachte wijze naar buiten te lokken, dan wel zijne wapens in handen te krijgen, dit echter mislukte en *Sie Djoka* bleef bij zijn eens genomen besluit volharden, en toen men na vruchtelooze moeite, zijne schuilplaats meer naderde, schoot hij op een anderen Niasser, zoodat deze werd verwond.

De Ass Resident gaf de noodige bevelen om hem zoo veel doenlijk levend in handen te krijgen.

Later toen men hem wilde bestormen, heeft hij nog de policie-dienaar *Sie Salam* met een schot in den hals en aan het hoofd verwond, en een ander inlander met een scherp wapen aan de hand gekwetst.

Intusschen werd het duister; er viel een vrij zware regenbui, die alles behalve gewenscht werd, zoodat na een korten tijd de policie spoedig bijna alleen op het terrein overbleef.

Na het ophouden van de regenbui, kwam weder veel volk opdagen, en ook de Gouverneur dezer kust bleef niet achter; alstoen legde men wachtvuren aan rondom de woning van *Sie Djoka* — hij had even te voren wederom een schot gelost, maar niemand getroffen.

Omstreeks elf ure des avonds stiet hij eensklaps de deur open en wilde de vlugt nemen; twee sewa's in den gordel dragende.

Aan ontkomen viel echter niet te denken, want de wachtvuren verlichtten het terrein en werd hij, na eenige kleine verwondingen op het hoofd te hebben bekomen, gevangen genomen en naar het hospitaal ter verpleging gezonden.

In zijne woning vond men nog een lans en drie geweren, van welk laatste één geheel onbruikbaar was.

Geen der verwonden zijn in gevaar.

Een der geweren was geladen met een soort bloemzaad, bekend onder den naam van katjang tsabit.

De oorzaak wordt aan krankzinnigheid toegeschreven.

— Wij ontvingen een schrijven van *Kaijoe-Tanam* van den volgenden inhoud:

Ik geloof U geen ondienst te doen door de mededeeling, dat de omstreken van *Kaijoe-Tanam*, sedert eenige dagen onveilig werden gemaakt door een tijger, welk ondier, na op een goede afstand der bewoonde streken p. m. 8 djawie's, behalve het kleinere vee, te hebben afgemaakt, zich verstoutte de paarden, gestald nevens de woningen op de passer te *Kaijoe Tanam*, aldaar aan te randen.

De vrouw van zekeren Javaan J. werd uit haren slaap gewekt door de wecklagten der paarden, die aan de omwanding van hare woning gestald waren; na met veel geraas de deur harer kamer en de buitendeur geopend te hebben, ging zij naar den stal; doch in den stikdonkeren nacht niets kunnende zien, haalde zij een licht, om te zien of welligt de plaatken in den stal gebroken waren evenwel niets ontdekkende, ging ze in huis terug. Des ochtends, bevondt zij, dat een der paarden aan hals en voorpooten door de klauwen eens tijgers deerlijk verwond was. Deze vrouw is dus waarschijnlijk door het geraas harer deuren, aan de klauwen van betondier ontkomen; — een bewoner van *Sintock* die zijn paard zag worstelen met den tijger had het geluk het roofdier door schreeuwe enz. te verdrijven.

Weinige dagen daarna zag een maleijer, van de kampong *Kaijoe Tanam*, dat de tijger een zijner geiten besprong, hij nam dadelijk op wat het eerst voor de hand lag, namelijk een tamelijk grooten steen en had het geluk den tijger daarmede zóó juist aan den nek te treffen, dat hij bewusteloos nederstortte, waarop dien maleijer, geholpen door diens broeders, door lanssteken het ondier afmaakte. Het bleek te zijn een grooten tijger van het mannelijk geslacht. Zij bragten hem natuurlijk dadelijk naar den gadong, om de premie te ontvangen, van daar werd het doode ondier naar de passer vervoerd, tentoongesteld en na de gebruikelijke eerbewijzen, ontvangen te hebben, gevild en vervolgens begraven.

Sedert heeft men van tijgers niet meer gehoord.

Het regent hier van af de maand Augustus dagelijks onophoudelijk en fel en hoeveel schade daardoor aan de wegen en bruggen wordt toegebragt, behoef ik u niet te melden, ook de beplanting der sawah's ondervindt daardoor veel vertraging.

NEDERLAND.

Te Brouwershaven had Vrijdag 17 September des morgen eene vreeselijke misdaad plaats, die de gemoederen met afschuw en deernis vervulde. Een fatsoenlijk burger meisje, zijnde tevens eenige dochter, is door een pistoolschot vermoord en wel, zoo als men vermoedt, door hem tot wien zij in liefdesbetrekking had gestaan en met wien zij nog twee dagen te voren de Zierikzeesche kermis heeft bezocht. De justitie heeft zich uit Zierikzee terstond naar Brouwershaven begeven om een onderzoek in loco te doen. Zijn wij wel onderrigt, zoo schrijft men ons, dan heeft haar moordenaar onmiddelijk na den moord zich zelven van het leven willen berooven, eerst door een pistoolschot, hetwelk hem niet gelukken mogt, daar de pistool niet afging en daarna door in het water te springen. Nog tijdig werd hij uit het water gehaald en zag zich toen spoedig omringd door eene volksmenigte, die hare verbittering op den onverlaat duidelijk te kennen gaf. De kantonregter heeft hem in verzekerde bewaring doen nemen. De radelooze droefheid der ouders is niet te beschrijven. De moordenaar is gisteren avond naar het huis van arrest te Zierikzee getransporteerd.

— De Heer W. A. van Bijlert, notaris te Rotterdam, heeft een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend, waarin hij de aandacht vestigt op den tegenwoordigen toestand van het notariaat, dat naar zijne meening in een staat van diep verval verkeert.

Naar des adressants meening worden in de tegenwoordige wet op het notarisambt van den 9den Julij 1842 [*Staatsbl.* No. 20] geene voldoende waarborgen voor zedelijkheid en kunde van den aspirant-notaris gevonden, terwijl evenmin aan dezen in zijne betrekking een voldoend middel van bestaan wordt gewaarborgd. De adressant acht het daarom niet ongepast de omstandigheden aan te wijzen, die naar zijne meening den staat van verval hebben veroorzaakt.

Als eene eerste oorzaak noemt hij gebrek aan voldoende opleiding van de aspirant-notarissen.

Als eene tweede oorzaak voert de adressant aan de onvoldoende wijze, waarop onder de tegenwoordige wet de noodige kunde van den aspirant notaris is gewaarborgd, gepaard aan gebrek aan toezigt op zijn gedrag.

Als eene derde oorzaak wijst de adressant op het volslagen gebrek aan toezigt op de notarissen, terwijl juist hieraan, bij de verpligte geheimhouding hunner handelingen, meer dan elders behoefte bestaat.

Behalve de reeds aangevoerde oorzaken van verval, die aan de tegenwoordige wet op het notarisambt zelve zijn te wijten, meent de adressant, dat de regering door de uitvoering harerzijds aan eene reeds zoo gebrekkige wet gegeven tot verergering van den bestaanden toestand heeft medegewerkt en dit door het getal notarissen, naar het schijnt alléén op grond van toegenomen bevolking, op verschillende plaatsen te vermeerderen, zonder dat er eenige behoefte aan vermeerdering bleek te bestaan.

Het een en ander wordt door den adressant in het breede ontwikkeld. Hij besluit zijn adres met het verzoek, dat het de Kamer behage de regering uit te noodigen: aan de staten-Generaal een wetsvoorstel tot eene nieuwe inrigting van het notariaat te doen; inmiddels tot geene vermeerdering van het aantal notarissen over te gaan; en waar eene onnoodige vermeerdering plaats vond, door het onvervuld laten van vacaturen het getal notarissen te verminderen, in elk geval geene notarissen te benoemen, tenzij de behoefte hieraan gebleken is.

ENGELAND.

Onlangs is Mw. Margeraat Douglas, eene 45-jarige vrouw, moeder van zeven kinderen en echtgenoot van een kreupelen pantomimist, voor de policie-regtbank van Marlboroughstreet verschenen, om des presidents raad in te roepen. Zij had, gelijk bekend is, eene overeenkomst getroffen met den directeur van het Alhambra paleis, om 1000 mijlen binnen dat gebouw af te loopen in 1000 achtereenvolgende uren. Nadat zij nu tot gisteren, gedurende vijf weken dag en nacht had gewandeld en 824 mijlen afgelegd, was de neef van den directeur plotseling bij haar gekomen om te zeggen, dat zij haren rondloop had te staken, terwijl hij tevens de voor haar ingerigte loopbaan begon op te breken. Hierdoor was haar groot geldelijk verlies veroorzaakt en bovendien hare renommée als hardlooper benadeeld. De president gaf haar den raad, om een regtsgeleerde te consulteren, ten einde te onderzoeken of de tusschen partijen getroffen overeenkomst was geschonden.

Londen, 3 Oct. Het gerucht loopt dat de federalen aanzienlijke verliezen hebben geleden bij den aanval der tweede linie van de geconfedereerden.

FRANKRIJK.

Parijs, 13 Oct. De Deensch-Duitsche onderhandelingen worden beschouwd als afgedaan. De opstand in Algerië neemt weder toe; belangrijke versterkingen zijn uit Frankrijk derwaarts gezonden. De Maarschalk Gouverneur Generaal bereidt zich voor om den opstand door een decisieven slag te eindigen.

— Het budget zal dezer dagen bij den raad van staten worden ingediend. Men gelooft niet dat de uitgaven zijn vermeerderd, maar er bestaat eenige moeijelijkheid om die te bestrijden, daar eenige middelen een te kort op de raming hebben opgeleverd. Zoo zijn de aflossingen der voorschotten aan Mexico ongeregeld en daar het bijna zeker is dat het verdrag met Keizer Tu Duc gesloten niet geratificeerd zal worden, kan de Cochin Chinesche schadeloosstelling niet in rekening worden gebragt. Men zegt ook, maar dit is welligt onjuist, dat de in- en uitgaande regten in het begin dezes jaars aan de verwachtingen niet hebben beantwoord. De crisis is overigens algemeen. Men is beducht voor eene verhooging van het disconto door de Engelsche bank tot op 10 pCt De Turksche regering zoekt geld à 16 pCt om de interesten zijner leening te voldoen en de Spaansche bons worden tot denzelfden koers verhandeld

— Een eigenaardig voorval werd dezer dagen voor den krijgsraad behandeld. Een militair tot de reserve behoorende, moest nadat de driemaandelijksche oefeningstijd was afgeloopen ontslagen worden, doch op bevel van den maarschalk Magnan nog bij het leger blijven, omdat hij zich door luiheid had onderscheiden en de dienst slecht geleerd had. De soldaat stoorde zich echter niet aan het bevel van den maarschalk, maar begaf zich naar zijne haardstede ten gevolge waarvan hij als deserteur voor den krijgsraad moest teregt staan. Deze echter was van oordeel, dat de maarschalk gehandeld had in strijd met de voorschriften van den minister van oorlog en dat hij het regt niet had om een soldaat der reserve langer dan den bepaalden tijd onder de wapenen te houden. Op die gronden werd de aangeklaagde vrijgesproken.

— Bij den landbouw wedstrijd van Vaucluse is de eerste prijs voor het ploegen behaald door eene jonge dochter van 20 jaren. De mannelijke mededingers waren echter zeer talrijk. De ploeg, welke gebruikt werd, was met vier paarden bespannen.

— Alle geruchten omtrent eene reis des Keizers naar Duitschland, om met andere souvereinen bijeen komsten te hebben, worden op de stelligste wijze tegengesproken.

— Prins Humbert van Italie wordt hier in den loop der volgende maand terug verwacht. Reeds worden te Compiègne groote toebereidselen gemaakt voor de feesten, welke aldaar alsdan zullen plaats hebben en waaronder, behalve eene groote jagtpartij, de opvoering van twee nieuwe tooneelstukken van den Heer Mérimé behooren, en die door de kunstenaars van het Théatre Français ten tooneele gebragt zullen worden.

— Naar men van goede zijde verneemt, was de Paus voornemens in zijne aanstaande allocutie ook de gebeurtenissen in Polen te bespreken. Middelerwijl heeft echter een voorval, welligt een gevolg van dat voornemen, plaats gehad, waardoor de Pauselijke plannen in dat opzigt zeer waarschijnlijk zullen worden gewijzigd. Den 11den dezer is de graaf Kisseloff, vroeger Russisch gezant, door Pius IX ten gehoore ontvangen. De diplomaat verklaarde bij die gelegenheid, dat de Czaar volstrekt geene kwade bedoelingen in de vroegere redevoering van den Paus omtrent Polen heeft gezocht en Rusland er dus niet aan denkt diplomatieke betrekkingen met den H. Stoel af te breken. De gezant kondigde dien ten gevolge aan, dat de prins Labanoff Rostoskoi eerlang te Rome zal aankomen, om den Czaar aldaar te vertegenwoordigen.

DUITSCHLAND.

De veel besproken komst van den Wurtembergschen gevolmagtigde tot het teekenen van het Fransch Pruisische handelsverdrag is nog niet verwezenlijkt, niettegenstaande sommige dagbladen hebben beweerd dat dit het geval was. Wurtemberg zal echter stellig toetreden naar men van goed onderrigte zijde verzekert.

— De Heer Talki, officier bij de regtbank te Koningsbergen, disciplinair vervolgd wegens het onderteekenen van stukken, uitgaande van liberale kiezers vereenigingen en hare comité's, is veroordeeld tot betaling eener geldboete van 150 thal.

— De Provincial Correspondenz, een orgaan van het Pruisische Gouvernement, zegt: »Vele dagbladen spreken weder van eene aanstaande zamenroeping der wetgevende kamers van Pruissen; doch wat zij daar omtrent zeggen is onjuist. Daar de oorlog als geëindigd kan worden beschouwd zonder dat het noodig geworden is onverwijld tot eene geldleening over te gaan, bestaat er geene reden meer voor het beleggen eener buitengewone zitting van den landdag. Naar het voorschrift der grondwet zal de landdag tusschen 4 Nov. en 15 Jan. e. k. moeten worden opgeroepen om zijne gewone zitting te houden.

— Het gerucht is in omloop, dat de Hertog van Augustenburg op het punt is met den Heer von Bismarck vrede te sluiten; dat is, dat hij zich verbinden zal de geheime voorwaarden van dien minister aan te nemen. Het loopt echter in het oog, dat de Hertog, zoolang hij nog geen souverein is, geene verbintenissen op zich kan nemen, die invloed op het lot des lands hebben kunnen; althans dat zulke verbindtenissen hoegenaamd geene waarde hebben, wanneer de bevolking die later niet verkiest te erkennen

— Uit Kiel wordt onder dagteekening van 12 dezer het volgende gemeld: Hoe zonderling het ook klinken moge, kan toch uit eene goede bron gemeld worden, dat eene invloedrijke partij te Kopenhagen nog altijd het plan heeft, om de vredesonderhandelingen gedurende den geheelen winter slepende te houden en dan, in het aanstaande voorjaar, wanneer de staatkundige omstandigheden in Europa daartoe gunstig mogten zijn, den oorlog te hervatten.

— Men meldt uit Warschau, dat de troepen, vroeger gebezigd tot het bezetten van Polen, niet naar de noordelijke gouvernementen, maar naar het zuidelijke gedeelte des lands, en wel naar Bessarabië en omliggende gouvernementen zullen gedirigeerd worden. De aanleidende oorzaak tot het nemen van dien maatregel, moet gezocht worden in de handelwijze der Turksche regering, die de uitgeweken Circassiers en Krimsche Tartaren bij vele duizenden in de nabijheid van zuidelijk Rusland heeft doen bijeentrekken en ze woonplaatsen in die oorden heeft aangewezen, ten einde tot een zekeren voormuur tegen een inval van de zijde van Rusland te strekken en tevens om een gereed middel te bezitten om, des gevorderd, de Russische grenzen te verontrusten.

— Uit Heide wordt medegedeeld, dat gisteren aldaar eene vergadering heeft plaats gehad van 310 vertegenwoordigers van plattelandsgemeenten, in het zoo genaamde Dithmarsche gelegen. De voorgestelde punten zijn door de vergadering aangenomen; o a luidt art. 4 aldus: Wij erkennen dat de noodzakelijkheid bestaat voor Sleeswijk-Holstein zich aan te sluiten aan Pruissen als bolwerk van Duitschland Hoedanig dit behoort te geschieden, laten wij ter beslissing over aan den vorst des lands en aan de vertegenwoordigers der Vereenigde hertogdommen. Ten slotte werd de volgende resolutie met algemeene stemmen aangenomen: Aan de Duitsche broeders en geallieerde mogendheden wordt de innigste dank aangeboden voor hetgeen zij hebben verrigt, n. l. dat zij Sleeswijk Holstein hebben bevrijd van het Deensche juk, terwijl door allen de levendigste smart wordt gevoeld dat het hun door de omstandigheden niet is vergund geworden een werkzaam aandeel te nemen aan het bevrijdingswerk.

— Op 20 Augustus jl werd door een goochelaar, die het volkrijke dorp Paszmos bezocht, eene voorstelling gegeven, welke door de voornaamste inwoners der plaats werd bijgewoond. Kort voor den afloop der voorstelling trad onverwachts de Rumenische vrederegter binnen, vergezeld van verscheidene met stokken gewapende personen Zoodra zijne volgelingen allen de zaal waren binnengedrongen, riep hij hen toe: »Slaat den toovenaar dood, want hij is de oorzaak van den hagelslag die onzen oogst heeft verwoest" Dit bevel werd wel is waar, niet naar de letter ten uitvoer gelegd, maar de onschuldige man ontving, een dragt slagen en ontkwam met groote moeite aan de handen zijner ruwe aanvallers. Zonder zich hieraan in het minst te storen, gingen regter en volgelingen dapper voort om hunne verontwaardiging en toorn over de duivelskunstenarijen van den toovenaar uit te storten op de verzamelde menigte, van welke velen, zoo mannen als vrouwen, zware kwetsuren erlangden.

RUSLAND.

Er is een keizerlijk Russisch rescript publiek gemaakt tegelijk met vijf besluiten, inhoudende eene reeks zeer belangrijke maatregelen met betrekking tot het openbaar onderwijs in Polen. Te Warschau wordt eene universiteit gesticht en een aantal hoogere, middelbare en lagere scholen worden opgerigt, terwijl ook eene school voor kosteloos onderwijs aan vrouwen zal worden geopend. De Polen behouden het gebruik van hunne nationale taal. Voor andere nationaliteiten in het koningrijk zullen speciale scholen worden opgerigt met gebruik van hare respective taal. Een zesde besluit wijzigt het strafwetboek in dien geest, dat de straffen worden verzacht en de ligchamelijke tuchtigingen worden afgeschaft.

De handel te Archangel is thans zeer levendig; er zijn laatstelijk aldaar aangekomen 467 en van daar vertrokken 370 schepen Onder de eerste bevinden zich 132 Engelsche en 27 Hollandsche vaartuigen.

Bij eene ukase heeft de keizer van Rusland de magtiging tot uitgifte van drie nieuwe seriën schatkistbilletten verleend, elke serie van drie millioen roebels. Wat de twee eerste serien betreft, beginnen de intressen te loopen den 1sten Aug. 1864, en wat de derde aangaat, de 1sten Oct. deszelfden jaars.

ITALIE.

Men schrijft uit Turin, 21 September. Wij hebben hier heden een heeten dag. Eenige huiseigenaars die juist lieten bouwen, hadden dadelijk na het vernemen der tijding, dat de zetel der regering naar Florence verplaatst zou worden, het werk laten staken en de werklieden naar huis gezonden Deze werklieden waarbij zich nog een aantal lediggloopers gevoegd hadden trokken 's morgens door de stad met vanen, waarop te lezen stond: Rome of Turin! Een aantal winkels werden gesloten en er kwam een oploop voor het stadhuis. Men hoorde roepen: »Minghetti heeft ons verraden!" Het gemeentebestuur rigtte een zeer krachtige proclamatie tot het volk, inhoudende: dat het zijn pligt zou weten te doen. Een kleine schaar trok naar de Piazza die San Carlo, waar het bureau van het Dagblad van Turin is en wilde dit bestormen doch het bureau van policie bevondt zich in de onmiddelijke nabijheid en de gendarmes konden dus den storm afweren; er werden eenige arrestatien bewerkstelligd, ook moet men handgemeen geworden zijn, zoodat onderscheidene personen gekwetst werden en men ook het verlies van menschenlevens te betreuren had. De regering schijnt niet gerust geweest te zijn, want het geheele garnizoen bestond, de karabiniers ongerekend, slechts uit een regiment kavallerie en eenige kompagnien bersaglieri. Daar men het gerucht verspreid had dat de nationale garde woedend was en gemeene zaak met de muiters wilde maken, kan men denken hoe de ministers in den angst zaten Gelukkig echter heeft de kern der bevolking, in weerwil van zijne ontevredenheid, toch nog vaderlandsliefde genoeg om in te zien dat eene tijding, die te Milaan, Genda, Napels, Parma, Bologna, Florence, enz. met blijdschap vernomen werd, voor eene Italiaansche stad geen grond mogt zijn aan 't muiten te slaan. De houding des konings heeft ook bijgedragen, om de muitzieke inwoners te doen bedaren. Men weet toch dat hij met tegenzin toegegeven en gezegd heeft: »Ik doe het in 't belang van Italie en heb geen regt eene opoffering te noemen, wat eigenlijk slechts de vervulling van een pligt is" Het is een misslag der regering, dat zij de bevolking niet voorbereid heeft op het geen er gebeuren zou. De beweging in de stad was den geheelen dag zeer groot, zoo zelfs dat men hier en daar met geen rijtuig passeeren kon. Men leeft echter in de hoop dat het tot geen ernstige botsingen meer komen zal (die hoop is niet vervuld;) het is al erg genoeg, dat er bloed gevloeid heeft. Sommigen dreigen met de tusschenkomst der partij van beweging, doch de leiders van die partij zullen wel rust kommanderen en ook Garibaldi zal wel tot geduld en afwachten aansporen. Naar men hoort zijn alle ministerien bezet en het plein San Carlo door kavallerie, bersaglieri en karabiniers. De nationale garde word door het volk toegejuicht en beantwoordt dat even hartelijk. Naar men hoort zeggen, zijn troepen uit Milaan en Allexandria ontboden? In één woord, de beweging is onbeschrijfelijk. De clerikale partij is woedend.

Ingezonden.

Mijnheer de Redacteur!

Zouden er zich ook ter Westkust van Sumatra, geen taal-, land en volkenkundigen, met betrekking tot *Nederlandsch Indië* in het algemeen en tot *Sumatra* in het bijzonder, bevinden? Voorzeker wel! Van hen wordt, door middel van uw blad, beleefdelijk inlichting en mededeeling verzocht omtrent *den oorsprong en de beteekenis van den naam dien men aan het groote eiland, waarvan Padang en Palembang de eerste en voornaamste hoofdplaatsen zijn, heeft gegeven*. Ik voor mij, kan tot dus ver niet te weten komen, waarom men het *Sumatra* noemt De s, bijv., vindt men, met uitzondering van enkele woorden in het Chineesch, in geene bekende Indische taal. Moet het welligt *Soematra* zijn? Zoo ja, wat beteekent dit woord? Er moet toch wel eene reden voor wezen waarom men het zóó en niet anders noemt, niet waar?— *Borneo* toch noemen de inheemsche volken aldaar *Broenai* of *Woenie* naar eene vrucht van dien naam, en dat *geheele* eiland heet onder hen poeloe *Kalimantan*, mede eene aldaar bekende vrucht. Maar nu, van waar de benaming *Sumatra* of *Soematra* en wat duidt het aan?

Het woord *Padang* is, geloof ik, goed gekozen, beteekenende *vlak land, open veld*, en zóó hebben meerdere plaatsen hunne oorspronkelijke benamingen en goede beteekenissen, onverbasterd behouden. Misschien ook het bovenbedoeld groote eiland Soematra; doch hiervan wilde ik mij gaarne overtuigd zien.

Ik heb de eer te zijn,

UEd. Dv. Dienaar,

P.

HANDELSBERIGTEN.

AAN- en UITVOER te Padang, van den 16 t/m den 17 December 1864.

Aanvoer.

Van Karikal, per Eng. brik *Fathoel Kariem gez. Hamosh Marikaijer*.

6671 ps aardewerk, 596 baaltjes beng. zout, 41 zakken kerrijkruiden, 9½ corg. kat sarongs, 1 corg zijde sarongs, 1 kist valsch coralen, 9 st tulbanden, 25 paren schoen, 100,000 ps. sigaren, 3 kistjes chin. kamfer, 8 katties bloedcoralen, 5 kistenen, div. goederen, *de Gezagvoerder*.

Uitvoer.

Naar Nederland, per *Joan gez. Cherpion*.

5307 $\frac{45}{100}$ pic. koffij, 230 $\frac{12}{100}$ pic peper, 17 $\frac{73}{100}$ pic. foelie, 302 $\frac{47}{100}$ pic. kassia, 450 $\frac{31}{100}$ pic gutta percha, 85 pic gom elastiek, 163 $\frac{33}{100}$ pic. rotting, 2349 st. koehuiden, *P. van Overzee & Co*. 400 pic koffij, *H. van Rijckevorsel & Co*. 10 pic. dito, *Purvis & Co*. 600 pic dito, 203 $\frac{10}{100}$ pic peper, 19 $\frac{3}{100}$ pic. gomelastiek, 21 $\frac{31}{100}$ pic. benzoin, 197 $\frac{35}{100}$ pic. gutta percha, $\frac{87}{100}$ pic. damar, *J F. van Leeuwen. & Co*

Naar Samarang, per *Pauline, gez. J. F. Scheel*.

1064 pic. rijst, 26 pic. benzoein, *Tan Thientieff*. 586 pic rijst, 78 pic. benzoein, *Tan Keetjang*. 112 pic benzoein, *Lie Ghoew* 1200 pic. rijst, 40½ pic. benzoein, *Lim Tjoeising*. 1802 $\frac{15}{100}$ pic. rijst, *Paine Stricker & Co* 360 $\frac{1}{100}$ pic. rijst, *J. F. van Leeuwen & Co*.

Vertrokken Passagiers.

Per Ned Ind. schoener *Charles*, gezagv. Si Kaïp, de Controleur Deutz, echtg. en 4 kinderen, naar Siboga.

SCHEEPS-BERIGTEN.

AANGEKOMEN Schepen te *Padang*.

D. A. TUR.	VLAG.	SOORT	NAM. D. SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN	DATUM.	AGENTEN.
21 Dec.	Deen.	brik	Johanna	Christiaans.	Batavia	10 Dec.	*Dummler & Co.*
24 »	N I.	schip	Fathoel Karim	H. Mankaija	Maros	15 »	*Gezagvoerder.*
23 »	N. I.	brik	Sabina Tobia	Abdo Rasoel	»	17 »	*Idem.*

VERTROKKEN Schepen van *Padang*.

DATUM.	VLAG	SOORT.	NAM. D. SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	NAAR.
19 Dec.	N. I.	bark	Pauline	J. F. Scheel	Samarang.
21 »	N. I.	schoen.	Charles	Si Kaïp	Siboga.

TER REEDE LIGGENDE Schepen te *Padang*.

VLAG.	SOORT.	NAM. D. SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Z. M	Korvet	Princes Amelia	Kt Lt t/zl kl. Wichers	....	....
N. I.	schoen.	Bencoelen	Si Lil r	onbekend	*Gezagv.*
Eng.	»	Kate Kearnelj	Keeling	Singk. & Baros	*Gezagvoerder.*
Ned.	bark	Jan Daniël	IJsendoorn	Nederland	*Paine Stricker & Co.*
N I.	schoen	Padang	Lim Thie	....	....
Ned.	bark	Tjilingsie	Ouwehand	Nederland	*Factorij.*
Bremer	schip	Johan Lange	Lampke	»	*P v. Overzee & Co*
Deen.	brik	Johanna	Christiaansche	Australië	*Dummler & Co.*
N. I.	schip	Fathoel Karim	H Mankeija	....	*Gezagvoerder.*
N. I.	brik	Sabina Tobia	Abdo Rasool	....	*Idem.*

Van elk artikel in deze Courant voorkomende, en niet door anderen geteekend, stellen zich voor de wet als schrijvers bekend *de Uitgevers*

Gedrukt bij VAN ZADELHOFF & FABRITIUS te *Padang*.